

Beste leerkracht,

Jullie komen binnenkort kijken naar de voorstelling “Alles wat je moet weten” van theatergezelschap Fernand. Om de voorstelling vooraf te kaderen en vooral achteraf te bespreken en te verwerken in de klas, kan je gebruik maken van deze lesmap.

Reacties op de voorstelling of op de lesmap zijn steeds welkom en mogen gemaild worden naar

info@fernandspeelt.be

We wensen jullie een fijne voorstelling! Hartelijke groet,

Fernand

ALLES WAT JE MOET WETEN

Je middelbare schooltijd in 60 minuten
schoolvoorstelling voor 1ste graad secundair

Buiten is het stralend weer, en jij moet de godganse dag binnenblijven om onzinnige leerstof in je hoofd te stampen.

Dit overkomt je jaar na jaar, terwijl het echte leven aan je voorbij trekt.

Fernand lost dit voor je op en bezorgt je een landkaart voor het puberleven. De kortste weg naar *the juicy stuff*.

Speciaal voor jou lijsten we op welke zaken er écht toe doen. We leren je in 60 minuten de do's en don'ts van je middelbare schooltijd. Hoe onderhandel je met ouders zodat plots alle deuren opengaan? Hoe verover je de liefde van je leven? Welke tips en tricks heb je wél nodig om de wereld aan te kunnen?

Gooi alle droge handboeken uit het raam. Geef ons een uur van je kostbare tijd en dan kan je de rest van je middelbare schoolcarrière fluitend doorbrengen.

Na 'Niet echt wel waar' (een ode aan het theater) en 'Onzin voor gevorderden' (een ode aan de wetenschap) brengt **Fernand** met zijn nieuwe 'coming of age'-voorstelling een ode aan de meest verwarrende jaren van het leven. De puberjaren.

Fernand stelt zich als doel leerlingen van de eerste graad te verleiden tot het medium theater. Met een flitsende toegankelijke maar doordachte vorm van theater maakt het gezelschap kwalitatieve (school)voorstellingen voor 12+.

VAN & MET Steven Beersmans, Heleen Desmet, Bram Kelchtermans, Alicia Andries, Tuur Van Boxem MUZIEK Thijs Boyen SCENOGRAFIE & LICHTONTWERP Michiel Van Cauwelaert KOSTUUM Elise Goedgezelschap TECHNIEK Bregt Janssens COACHING & ZAKELIJKE ONDERSTEUNING Sabien Van Moorter EEN PRODUCTIE VAN Fernand IN COPRODUCTIE MET Perpodium

Met de steun van de taxshelter van de Belgische Federale Overheid via uFund

MET DANK AAN Carl von Winckelmann, DeFIGURANTEN, CC de Steiger, Cultuurhuis Merelbeke, CC MUZE, deRuimte, De MET, fABULEUS, hetpaleis, 30CC, Thassos en het bestuur van Fernand Speelt vzw: Lore Boon, Laura Van Doorslaer, Amber Vansintjan

www.fernandspeelt.be

Deel 1: VÓÓR HET THEATERBEZOEK

1.1 DE ALGEMENE THEATERCODES

- Theaterbezoek begint niet "als de lichten doven in de zaal". Zeker niet in schoolverband. Een goede voorbereiding in de klas maakt de jongeren nieuwsgierig, helpt hen om met een open geest en een open blik de voorstelling bij te wonen.
- Bij die voorbereiding is het – naast het nieuwsgierig maken naar de voorstelling zelf – belangrijk de jongeren voor te bereiden op hun rol als publiek. Zeker als de jongeren nog jong zijn en geen of weinig ervaring hebben met theaterbezoek. M.a.w. kennen ze de gedragscodes die gangbaar zijn in theater? Kunnen ze in dit verband bijvoorbeeld verschillen en overeenkomsten aanhalen tussen een bezoek aan de cinema en in theater?
- In theater is de live aanwezigheid van de acteurs hierbij erg belangrijk. Waarom zou je bijvoorbeeld in een cinemazaal wel een zakje popcorn mogen oppeuzelen en waarom mag dat niet tijdens een theatervoorstelling? (Het is niet enkel storend voor wie naast de snoeper zit, het kan ook erg storend zijn voor de acteurs.) In theater is – naast de kwaliteit van het theaterstuk en de acteerprestaties van de acteurs – de wisselwerking tussen de zaal en de acteurs immers mee bepalend voor het welslagen van de voorstelling.
- Bespreek met de jongeren ook dat in het begin van de voorstelling de zaallichten uit zullen gaan en de spots daarna op de acteurs worden gezet. Bij sommige jongeren wekt dit een schrikreactie op of de foutief aangeleerde reactie van te beginnen gillen. Het moment waarop het zaallicht uitgaat, is net het moment voor het publiek om tot rust te komen en de zintuigen te scherpen. Het moment om je nog even goed in je stoel te nestelen, je oren en ogen goed open te zetten en te genieten van wat er te zien en te horen valt.
- Leerkrachten kunnen best tussen de jongeren in gaan zitten. Zo is het makkelijker om de jongeren weer tot rust aan te manen als ze even verstrooid zijn geraakt. Spreek bijvoorbeeld ook van tevoren met je collega's af welke jongeren je dicht bij je in de buurt laat zitten.
- Vergeet u niet uw GSM uit te zetten voor u de zaal binnen gaat. Het nemen van foto's verstoort de voorstelling: op eenvoudig verzoek kan je foto's verkrijgen via info@fernandspeelt.be
- Misschien iets over wat de spelers zelf aangenaam vinden: het is leuk om een publiek voor je te hebben dat aandachtig is, ontspannen, nieuwsgierig, een publiek dat goesting heeft en dat durft te reageren. Er mag wel een zekere discipline zijn, maar de leerlingen moeten ook niet onder zulke politiecontrole te staan dat ze geen kick meer durven geven. Leerkrachten die tijdens de voorstelling roepen "Nina zwijg nu toch een keer!" zijn soms storender dan de Nina in kwestie.

1.2 AAN DE SLAG MET DE JONGEREN IN DE KLAS

Misschien kan u ook beginnen met uzelf (en daarna eventueel de klas) een aantal vragen te stellen.

- Hoe bereidt u zichzelf voor als u naar een voorstelling gaat?
- Gaat u vaak naar dans of theater? Waarom gaat u zo vaak (of zo weinig)?
- Gaat u liever alleen naar een voorstelling of liever met vrienden?
- Hoe kijkt u naar theater, naar dans, naar beeldende kunst? Wilt u alles begrijpen of wordt u ongemakkelijk van te veel duiding? Heeft u een verhaal nodig?
- Duikt u gemakkelijk onder in een voorstelling of een verhaal? Of bent u snel afgeleid?
- Kijkt u in een museum vooral naar de kunstwerken of eerder naar de naamplaatjes?
- Hebt u een eigenzinnige smaak of volgt u vooral grote namen

Bovenstaande vragen zullen de meest uiteenlopende antwoorden opleveren en geven meteen aan hoe verschillend de voorstelling ontvangen zal worden door u en door elk van uw leerlingen.

Wat kan je op voorhand meegeven over de voorstelling?

De voorstelling werd speciaal voor jongeren van de eerste graad middelbaar gemaakt. Het stuk werd door de spelers zelf geschreven en gecreëerd. Bij aanvang van het repetitieproces (7 weken) stond er nog geen woord op papier. Er was enkel het uitgangspunt van de voorstelling en inspiratiemateriaal. Tijdens het repetitieproces lieten we regelmatig een klas jongeren komen kijken om te testen of hetgeen we aan het maken waren ook werkelijk aansloeg bij het beoogde doelpubliek. Op voorhand zijn we ook gaan praten met zowel klassen 1ste middelbaar die net gestart waren als met jongeren uit het 6de middelbaar die kunnen terugblikken. De informatie die uit die gesprekken naar boven kwam werd mee verwerkt in de voorstelling.

Over de VORM:

Onze voorstelling heeft **geen rechtlijnig verhaal**. Het leuke aan theater is dat je veel meer dan in film & televisieseries kan spelen met vorm en stijl.

De vier acteurs spelen samen maar liefst 40 personages, en springen voortdurend in tijd en plaats. Kostuumwissels en décorchangements gebeuren voor het oog van het publiek en worden niet verstoep. Dit is niet om het publiek op de zenuwen te werken en te verwarren, maar juist om het spannend en entertainend te maken.

Het is dus zeker niet erg als je in het begin nog niet alles snapt. Laat het stuk maar gewoon over je heen komen. Op het einde komt -hopelijk- alles samen.

Over de INHOUD:

De voorstelling wil een **survivalgids zijn voor het middelbaar onderwijs**. Ook al zijn die jaren voor velen niet eenvoudig, we moeten er helaas allemaal doorheen. Het is de periode dat je

het kind zijn achterlaat en je langzaam maar zeker wordt voorbereid en klaargestoomd op het volwassen leven.

In “alles wat je moet weten” willen we deze heftige tijd met de nodige humor laten zien vanuit **verschillende perspectieven**: de pubers, de leerkrachten en de ouders. We wilden iets maken over **hoe iedereen van iedereen kan leren in alle mogelijke richtingen**. We hopen zo de kloof tussen leerling en opvoeders (leerkrachten, ouders, ...) minder groot te maken.

Daarnaast hebben we ook gezocht naar het ultieme advies dat we jongeren van de eerste graad zouden kunnen meegeven. Wat moet je zéker weten om je schooltijd zo vlot als mogelijk te doorlopen? Wat vat alles samen? Wat is de essentie van opgroeien?

Mogelijke insteken voor klasgesprek of activiteiten in de klas:

- Hoe kijken jullie naar leerkrachten? Zijn jullie bezig met de mens achter de persoon?
- Wat mis je uit je lagere schooltijd?
- Wat vind je lastig/leuk in de middelbare school?
- Wat zou je willen veranderen aan het schoolsysteem en wat vind je goed?
- Is er iets dat je zou willen leren dat je nu niet krijgt aangereikt op school?

Doe-opdracht: het zelfportret (eenvoudig)

In de voorstelling stellen de personages zich voor aan de hand van ik hou van/ik haat-lijstjes. Laat de leerlingen ook een zelfportret maken aan de hand van hun eigen lijstje dat enkel bestaat uit zinnen die beginnen met “Ik hou van... of ik haat.”

Voorbeeld

*Hallo, ik ben Luuk.
Ik hou van fluoresceren.
Ik hou van eerlijkheid
Ik hou van mijn oma
ik haat afkijkers*

*Hallo, ik ben Martha
Ik hou van volleybal
ik ben daar kei goe in
Ik hou van activisme
zitstaking
spijbelen
protesteren
ik haat het patriarchaat*

Doe-opdracht: het rollenspel (iets minder eenvoudig)

In onze voorstelling zal je af en toe een **rollenspel** zien.

Een klassie rollenspel is **een geïmproviseerde situatie** waarin twee of meer spelers een ander personage imiteren. Het rollenspel wordt meestal gebruikt voor educatieve doeleinden.

De spelers nemen een rol of taak op zich om op die manier **skills te leren** of verbeteren. Deelnemen in een rollenspel vereist enige verbeeldingscapaciteit omdat vaak een lastige situatie uit de praktijk wordt nagebootst. Omdat het een dynamische setting betreft is het mogelijk om **op tal van manieren te reageren** op de medespeler terwijl alle spelers verschillende belangen hebben. Dit stimuleert creativiteit en maakt het mogelijk om problemen te identificeren die voorheen nog niet duidelijk waren.

Het kan zeker het kijkplezier vergroten wanneer je leerlingen op voorhand al eens een rollenspel hebben gespeeld in de klas. Dus als je zin hebt om je klas op een actieve manier voor te bereiden: niet twijfelen en gaan met die banaan!

1. Kies twee leerlingen. A is een ouder, B speelt een puber.
2. Kies **een eenvoudig probleem**: Bijvoorbeeld de puber wil graag alleen gaan kamperen met twee vrienden, terwijl de ouder je daar veel te jong voor vindt. (of beter: vraag aan je klas een echte case. Wat is op dit moment lastig om aan je ouders te vragen?)
3. Speel het spel. Het gaat niet over goed of slecht acteren. Het gaat over hoe je het aanpakt.
4. De klas kan actief meekijken en tussendoor raadt geven om het gesprek de goede richting uit te sturen.

Voor de ouders: speel eens een ouder die op alles NEE zegt en koppig alles afblokt.

Voor de puber: test verschillende strategieën uit. Wees extra lief of stel je heel volwassen op.

Hieronder vind je nog een link naar concrete tips om beter te onderhandelen met je ouders

<https://www.watwat.be/praten-met-je-ouders/met-mijn-ouders-onderhandelen-hoe-doe-ik-dat>

Deel 2: NA HET THEATERBEZOEK

2.1 NAGESPREK

Na de voorstelling is het belangrijk dat de Leerlingen hun indrukken kunnen ventileren. Soms gebeurt dat heel spontaan, misschien al op de bus terug naar school of in de klas in een nagesprek. Of misschien inspireerde de voorstelling jou als leerkracht om nadien met de Leerlingen nog aan de slag te gaan of zit je hoofd al vol vragen om een klasgesprek te beginnen n.a.v. de voorstelling.

Een klasgesprek over de voorstelling begint best niet met de vraag "wat vond je ervan"? Het nadeel van zo'n openingsvraag is dat de leerlingen meteen gedwongen worden om een stelling in te nemen. Soms bepalen de gangmakers van de klas dan onmiddellijk de opinie van de rest van de leerlingen. Het is efficiënter om eerst beschrijvend te werk te gaan, zodat de leerlingen vooral zich weer voor de geest kunnen halen wat ze precies gezien hebben. Daardoor krijgen ze vanzelf een genuanceerder oordeel. De Leerlingen zullen doorheen het gesprek vanzelf aangeven wat ze wel of niet boeiend vonden, wat ze al dan niet begrepen, ... Het is ook belangrijk om de interpretatie van de voorstelling zoveel mogelijk open te houden. Het gesprek hoeft zeker niet te eindigen met één collectieve slotverklaring.

Hieronder alvast enkele suggesties voor het nagesprek:

- Welke scènes/ personages hebben de leerlingen geraakt/ zijn hen bijgebleven. Waarom?
- Welke elementen in de voorstelling hadden extra vertelwaarde en hoe werden die door de leerlingen geïnterpreteerd of gelezen?
- Wat vond je van de speelstijl? Vond je dat de acteurs geloofwaardig jongeren speelden ook al zijn ze in werkelijkheid veel ouder?
- Heeft de voorstelling je kijk op school/leerkrachten/ouders veranderd? Hoe dan?
- Hoe keek je naar het personage van de vogeljongen 'Raven'? Vond je hem een sterk personage of eerder zielig?
- Ga je nu anders communiceren met je ouders? Heb je tips gezien of geleerd die je zelf gaat gebruiken?